

27. 10. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podivný zákon o právech třetích osob

Pokud jste se v posledních letech setkali se smlouvou řídicí se anglickým právem, patrně jste v ní také objevili podivné ustanovení o tom, že z této smlouvy nevznikají třetím osobám podle Contracts (Rights of Third Parties) Act 1999, tj. zákona o právech třetích osob ze smluv (dále jen „zákon“) žádná práva.

Tento zákon z roku 1999 se vztahuje na všechny smlouvy řídicí se právem Anglie, Walesu a Severního Irska a umožňuje, aby se osoba, která není smluvní stranou určité smlouvy, domáhala práva podle některého ustanovení takové smlouvy v případech kdy:

- a) smlouva ji k tomu výslovně zmocní,
- b) smyslem určitého ustanovení smlouvy je udělit třetí osobě určitou výhodu, avšak s výjimkou případů, kdy řádná interpretace smlouvy svědčí závěru, že smluvní strany neměly v úmyslu, aby dané ustanovení bylo třetí osobou vymahatelné.

Podmínkou je, aby třetí osoba byla ve smlouvě výslovně určena jménem, jako člen určité skupiny nebo aby odpovídala určitému popisu, přičemž v době uzavření smlouvy taková osoba ještě nemusí existovat.

Třetí osoba může právo vymáhat pouze v souladu s příslušnými podmínkami smlouvy. Pro účely vymáhání určitého práva může třetí osoba využít všech právních prostředků, které by měla jako smluvní strana dané smlouvy, pokud by došlo k jejímu porušení.

Smluvní strany v případech, kdy třetí osobě vzniklo právo domáhat se určitého ustanovení jejich smlouvy, nemohou smlouvu bez souhlasu třetí osoby zrušit, pokud již:

- a) třetí osoba tomu, proti komu se může svého práva domáhat (dále jen „povinný“), sdělila svůj souhlas (výslovný či konkludentní) s daným ustanovením smlouvy nebo
- b) pokud si je povinný vědom skutečnosti, že třetí osoba spoléhá na splnění daného ustanovení,
- c) po povinném lze rozumně očekávat, že předpokládá, že třetí osoba by na splnění daného ustanovení spoléhala, a třetí osoba na jeho splnění skutečně spoléhá (soud nebo rozhodčí soud může vydat rozhodnutí, podle kterého se souhlas považuje za daný, pokud nelze zjistit, zda třetí osoba na splnění daného ustanovení skutečně spoléhala; přitom může soud také rozhodnout, za jakých podmínek takto rozhoduje, včetně např. rozhodnutí o vyplacení určité náhrady třetí osobě v penězích).

I při splnění některé z uvedených podmínek takového souhlasu třetí osoby se změnou či zrušením smlouvy však není třeba, pokud ve smlouvě již existuje výslovné ustanovení, podle kterého smluvní strany mohou smlouvu zrušit či změnit i bez souhlasu třetí osoby nebo pokud smlouva již vyžaduje udělení souhlasu se změnou či zrušením smlouvy od třetí osoby za odlišných podmínek namísto případů uvedených výše.

Souhlas se dále nevyžaduje v některých stanovených případech, kdy například souhlas nelze získat z důvodu duševní poruchy na straně třetí osoby.

Pokud se třetí osoba domáhá práva ze smlouvy v soudním řízení nebo za podmínek zákonem

stanovených v rozhodčím řízení, povinný se může bránit veškerými prostředky, které má k dispozici v souvislosti s daným ustanovením smlouvy, nebo prostředky obrany, které by měl k dispozici proti smluvní straně, která by po něm mohla splnění daného ustanovení vymáhat, a to včetně případů, kdy takové prostředky přiznává sama smlouva.

Zákon stanoví, na které smluvní vztahy se neaplikuje: jde zejména o vztahy vyplývající ze směnek a šeků, ze smlouvy mezi společnostmi a jejími společníky, z pracovní smlouvy tam, kde by povinným byl zaměstnanec, z některých smluv o přepravě zboží apod.

Na základě výše uvedeného si lze představit řadu případů, kdy lze spekulovat, zda určité třetí osobě právo domáhat se určitého ustanovení smlouvy vzniklo či ne – například v případě smlouvy o dílo, kdy objednatel vyjádří přání, aby zhotovitel zajistil vytvoření díla ve spolupráci s určitou osobou, která je například známa svými schopnostmi. Proto není překvapením, že se smluvní strany snaží podobným situacím čelit ustanovením vylučujícím třetím osobám možnost domáhat se z jejich smlouvy jakýchkoli nároků.

Anna Dolejší,

studentka doktorandského studia Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a podniková právníčka

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault – evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)